

PUBI

Teafű illata. Biztosan van benne kamilla, mert csavarja az orromat. Ismerős takaró, puha, apró, gömbölyű bolyhok, a vállamhoz érnek, megpróbálnak átmelegíteni. Üres jegesedés a kongó testemben, szinte semmi zaj, mintha megállt volna odabent a szív, az agy is üres, nem futnak ideggócokon parancsok. Kétségbeesve keresek magamban valamit, bármit, amikor Gábor leteszi a bögréket az asztalra. A sajátját kevergetni kezdi, csörren a kanál.

– Gyere, és idd meg!

Felkelek, összehajtom a takarót, a párnára teszem, elsimogatom. Sarok a sarokhoz ér, megnyugtat. Jólesik a meleg ital. Leteszi elém a gyógyszert, amit az apja hagyott itt reggel.

– Nem vetted be.

– Mert nem kell. Jól vagyok.

– De igen. Kell. Szóval, kérlek – nyom ki az ezüstpapírból egy szemet.

Kopogva száguld az asztalon a pirula, utánakap, morog valamit az orra alatt. Nézem a gondterhelt arcát, aztán odanyúlok, kiveszem a tenyeréből, nyelvemre teszem a tablettát. Keserűen olvad szét, a gyógyszertárok szigorú tisztaságát juttatja eszembe.

– Nem kell aggódnod miattam.

– Persze. Hát hogyan – rákönyököl az asztalra, különös tekintettel méreget. – Jártok?

– Nem.

– Szakítottatok?

– Ahhoz először járni kell.

– Szeret téged.

– Valóban? Maga szakértő ezekben a dolgokban?

– Most megint magázódnak? – nevet. Kiissza a teát.

– Nem akarok erről beszélni.

– Zavarban vagy? Mert azt aztán nem kell. A szerelem teljesen természetes dolog ebben a korban.

– Jaj, ne már. Ne kezdjük már átmenni rózsaszínbe. Nincs pasim. Pont.

– Ez csak rajtad múlik.

– Micsoda?

– Hogy legyen.

– Ja, csak úgy kapkodnak értem. Főnyeremény vagyok – húzom el a számat.

– Ha nem is kapkodnak, de lenne jelentkező. Hidd el. Kálmi szeme tiszta és pontos. Nagyon is népszerű vagy a fiúk körében.

- Nem érdekel. Viszont ideje indulnom. Lassan befut anya busza.
- Helyes. Menj csak. Bármilyen van, itt megtalálod.
- Elindulok az ajtóhoz, aztán megfordulok, hozzá lépek, és adok neki egy puszit.
- Köszönöm.
- Doboló ujjakkal, az arcán mosollyal hagyom ott a félig teli bögrém mellett.

A falu visszahúzódott a házfalak mögé. Bezárt az étterem, a bolt. A biciklin imbolygó férfiak hazértek, most kijátszmázzák az asszonyokból a szerelmet. Van köztük, aki nevetgetni fog, sírni, ígérni, és van, aki üt majd. Mindegyik az ágyhoz vezet, így vagy úgy, sikítózza vagy megadóan. Az ágyban kötelező az összetartozás.

A buszmegállóban egy óriási, hófehér, nagy bundás kutya álldogál. Fekete szemei alig látszanak. Leülök a padra. Nem nézek rá. Ő sem rám. Lefekszik, én ülök, fejemet a repedt üvegnek támasztva. A por az orromba ül, minden olyan átkozottul mozdulatlan. Csak a kutya lélegzik. Egy darabig bámulom, egy pontot keresek, ahol fölfedezhető a lélegzetvétel, aztán amikor busa nagy fejét rám emeli, inkább elfordulok. Várom, mikor hasad az üveg darabokra ott, ahol nekitámasztom a fejemet, hátha éppen most jön el a pillanat. Lehunyom a szemem, és elképzelem. A szétrobbanó, apró, borotvaéles üvegcserepek háromszögre bomló részei repülnek, szanaszét, a nagyobb darabok tehetetlenül zuhannak a föld felé, az egyik, egy ferde, kékesen derengő darab átmetszi a nyaki verőeret. Állítólag gyors halál. A szív nem tudja, mi történt, pumpálja tovább a vért a lerogyó test mellé, tócsába, ami minden lüktetéssel terjed tovább, az ember szívdobbanásának ütemében. Lány szél fúj. Füst és étel illatát hozza. Szalonnát sütnek valahol. Beszélgető emberfejek váltják fel a szilánkokat a lezárt szemhéjam alatt, nevetnek, mert ideiglenesen helyük van egymás mellett. Vastag téglalpra vágják a szalonnát, beirdalva sütik ki belőle az átlátszónak tűnő, de a kenyeret aranyra színező vastag zsírt. Paradicsomot ennék a szalonnához, újhagymát, amit apám előtte mindig beáztat almaecetbe. A tűz szélére alufóliába csomagolt krumplit temetnénk, később faággal kotornánk elő, sziszegve bontanánk ki a feketére perzselt ezüstből. Keresztben, mélyen vágnék a szétomló zöldségbe, egy kis szelet vaját ejtek a feltárulkozó résbe, friss kaprot szórok rá, és egy csipet sót. Amikor mindenki jóllakott, nem mozdulna senki. A tűz köré ülünk, kezünkben pohárral vagy sörösuveggel, belebámulva a lassan hamvadó lángokba, az alkoholtól kiélesedő pillantásokban félelem motoz. Mire a parázs teljesen kialszik, világos lesz: megint csak az alvás marad megváltásképp. Busz kanyarodik be a sarkon. Fehér oldalán piros csík. Gázolaj szagát hozza, hányinger fékez a torkomba. Fáradt tekintetű asszonyok szállnak le, szemük alatt lilás-kékes karikák. A kutya nem mozdul. Az emberek kerülgetik a hatalmas testet, de senki sem szól, mintha egy kő feküdne előttük, várom, melyikük fog belerúgni az állatba. Anyám lép le utolsónak a buszból. Rám néz, hamuszín arcán átsuhan a meglepetés, aztán az aggodalom. Odasétál hozzám, leül mellém. Szótlanul nézzük, ahogyan a busz kikanyarodik. Anyám integet, a buszsofőr mosolyogva viszonozza. Jóban vannak.

Sétálunk haza. Halványan, de már fluoreszkálnak a csillagok. A lábamat nézem, anyám ingó karját, gyűrűtlen kezét. Soha nem viselt gyűrűt. Talán majd később. Mikor ennek az egésznek vége, ha vége lesz egyáltalán. Megfogom a kezét. Hideg és érdes a tapintása. Nem merek ránézni. Úgy emlékszem, soha nem mentünk még így, kézen fogva. Nem húzza el a tenyerét, de nem fonja rá ujjait a kézfejemre. Sétálunk, a megszokott, merev szótlanságban, hazafelé.

Fény van a házban. A kapu csendesen nyílik. Jó munkát végeztem. Mindent meg tudok csinálni. A fű le van kaszálva, de nem gereblyézte össze apám. Az illat már enyhe, de a friss zöldet még érezni. A konyhában nyitva van az ablak, a sárga fény négyzetet fest a járdára. Nyögést hallok. Akaratlanul fordítom arra a fejem. A vékony függönyön át is jól látszik Ilonka néni alakja. A konyhaasztalra dől, mögötte apám, a nadrágja a térdéig tolvá, ütemesen, vörös fejjel döfködi az asszonyt. Anyám keze a szememen. Levendulás kézkrém illata. Izzadt a bőre, az előbbi hidegségnek nyoma sincs. Befedi a szemem, tolni kezd, előre, a fű langyosan süpped a talpam alatt. Kérdezni akarok, amikor elenged, de csak néz rám, felemelt kézzel, tenyerét mutatva. Pár percig csak állunk, az arca szinte világít, annyira fehér. Int, és én csendesen megyek utána a fűszobához, egyetlen szó nélkül. A széken feketén ül a tarkómon, nehéz a fejem, alig tudom emelni, de nem értem, miért és pontosan mire vagyok dühös. Anyám a kisebbik, új gereblyét nyomja a kezembe. Én a kerítésnél kezdem, ő a másik oldalon. Egy helyre húzzuk a levágott fűvet, csak egymást vagy a gereblye fejét nézve. Az égen kiélesednek a csillagok, a színek elhalványodnak körülöttünk, a kupac nő, szépen lassan. Úgy tervezem, ha készen leszünk, belefekszem. Kint alszom. Talán anyám is erre gondol.

Ülünk a fűfészekben. Régi húsvétok jutnak eszembe, a hófehér, keményített blúz, ami mindig vörösré dörzsölte a nyakamat, a terített asztalon álló szendvicsek és sütemény, anyám mosolygó arca. Fülel, a nyúl, aki fehér volt, és rózsaszín szemű, és akit apám egy évre rá a szemem előtt ütött agyon és nyúzott meg, a kezembe nyomva a kést, mert ezt is meg kell tanulni. Anyám rágyújt. Mélyre szívja a slukkot, az orrán futnak elő az aprócska füstfelhők. Szeretném megkérdezni tőle, emlékszik-e ő is azokra a régi ünnepekre, és hogy miért lett vége, miért zártuk be a kaput minden húsvétkor, miért nem jöhettek be a fényes tekintetű ismerősök, hogy miután a búzló kölniket ránk locsolták, és eldarálták a szottyadt rímeket, belerogyjanak a fotelekbe, és betömják a tojásos, felvágottas kenyeret, amire pirosarannyal festettünk mosolygó arcot, de most nincs helye a kérdéseimnek, érzem, így csak nézem, ahogyan felparázslék a cigarettavég. Szeretem nézni, ahogyan dohányzik. Nagyon elegáns.

– Képzeld el, amikor tizenöt voltam, nagyapád le akart szoktatni a cigiről.

Nézi a szálat, csillog a szeme, mintha sírni készülne.

– Leültetett egy padra az utcán, elővett a zsebéből egy doboz Munkást, egy öngyújtót, aztán egyik szálat a másik után nyomta a számba. Mindet el kellett szívnom, amíg ki nem fogyott a papírtasak.

Nevetve dől hátra, a fűszálak megmozdulnak a teste alatt, köré csavarodnak, mintha átölelnék. Soha nem mesélt még a fiatalokáról, sem a nagyapámról. A hangja halk, erősen kell figyelmem, hogy mindent halljak. Ahogyan fekszik, egy kiszabadult hajtcincset birizgál, ami az arca elé sodródik minden mozdulatára. A nagyapámra gondolok, közben az utcát figyelem, feszes tartása, egyenes háta mintha szembejönne a repedezett járdán. Eszembe jutnak a fényképei, a vaskos, öreg albumok, amiket mindig nézegetett, a díszöltözötű sudár férfiak és a puha pasztellben somolygó asszonyok képei. Elképzelem nagyapámat, ahogyan ül a padon, valahol, egy általam soha nem látott városban, anyám mellett, szigorúan párhuzamosan összeillesztett lábakkal, anyám pont így, örök lázadóként, makacsul előretolja az állát, megfeszíti az állkapcsát, és rendületlenül cigizik. Mosolyognom kell a gondolatra. Ledőlök a földre, látom a csillagokban a papa vékony, inas alakját, ragyogó kék szemét, ami egyre dühösebben bámulja a makacs kamaszt, tehetetlenségtől összekulcsolt ujjai enyhén remegnek. Egy íróasztalra gondolok, ott ül mellette ez a férfi, lehajtott fejjel ír valamit, kint ragyog a nap, de leomló, nehéz sötétítő takarják el az ablakokat. Sötét van, hideg, komor magányosság uralja a szobát, valami régről itt maradt, soha ki nem mondott sértettség, a toll hasítja a papírt. Míg én a nagyapámról képzelgek, anyám egy szerelemről mesél, egy lángoló, mindent elsöprő szerelemről, és bár kemény az arca, a szeme nedvesen csillog. Hallom, ahogyan állatok neszeznek mellettünk a fűben. Minden alkalommal kimentem a macskák karmai közül az elkapott egereket. A félszemű kandúr már jól

tudja ezt, menekül, ha meglát, zöld szeme fluoreszkálva tart távol magától, szivárog belőle a gyűlölet, mint Csernobilban a betonkoporsók. Apám imádja a macskákat, nekünk még sincs egyetlenegy sem, de a kirakott ételre az összes falusi nyekergő hozzánk jár, a félszemű is, minden este megjelenik. Puha macskamancsok kaparnak a padláson, reggelente madár- és rágcsálótetek fekszenek az ajtó előtt, van, hogy még frissek, még megpróbál elvánszorgni az apró egér, mozognak a kicsi tappancsok, a menekülés utolsó, ősi ösztönétől vezérelve, amíg apám rá nem lép a picinyke testre, míg meg nem roppan a cipőtalp alatt a csont.

Húvös van. Anyám vállá a vállamhoz simul. Csendben van egy ideje, vajon mikor hagyta abba a mesélést. Elaludt. Félrefordulok kicsit, lecsúszom, hogy a vállgödörbe boruljon az arca, kényelmesebb lesz úgy neki. A hajának cigarettailata lett, de ott van alatta az a másik is, az a semmivel össze nem téveszthető. Jó volna így maradni, így maradni örökre, soha nem mozdulni ki ebből az egyetlen pillanatból, de hallom, nyílik a bejárati ajtó, hallom apám szuszogását, szinte érzem a sörszagú, érdes lélegzetét. Tompán puffognak a lépései a járdán, talán elmegy mellettünk, talán nem vesz majd észre, mert nem lát jól a sötétben, talán így lesz, de megtorpan mellettünk. Felnézek. Sötét, szinte fekete üstöke beleolvad az égbe. Nem látom az arcát.

– Mit ültök itt?

A hangjától megrezzen anyám teste, egyetlen pillanat alatt lesz teljesen éber, katonák alhatnak így a lövészárookban, talpra ugrik.

– Nem tudod rendesen megcsinálni a dolgot? Nekünk kellett felgereblyézni a lányoddal, éjszaka, mert csak úgy ott hagytad, aztán megint kirohad a fű mindenhol.

Apám összeszorított fogakkal áll, mérgesen bámul bele anyám arcába. Felkelek. Odaállok anyám elé, szembe apám arcával, a sötét szemekbe bámulok, a vonásait kutatom, és félek. Félek, de nem attól, hogy újra megüt vagy belém rúg. Nem. Attól félek, hogy ez az ember valahol bennem is ott lapul.

Megfogom anyám kezét, és magammal húzom. Ilonka néni az asztalnál ül. Két tál van előtte. A kék öblösben borsóhüvelyek, az ezüstsínűben pár kifejtett gömbölyű, zöld szem görög. Odalépek, kivesszek egy szemet, elropogtatom. Édes. Nagyon-nagyon édes. Anyám a polcra levesz két üvegpoharat, az egyiket az asztalra teszi, maga elé, a másikat felém nyújtja. Elveszem. Kérdőn néz Ilonka néniire, de ő nem figyel ránk, mereven bámulja a kezében kinyitott hüvelyben üldögélő zöldségzemeket. Kihúzom az egyik széket. A lába hangosan karcolja a padlót, recsegve-ropogva zörög végig a koszos fugákon. Lehuppanok rá, a poharamat az asztalra csapom. Ilonka néni rám néz, rettenetesen sápadt, a szemén fátyolosan ül a könny, ha most pislogna, lecsorogna az arcán, de nem pislog. Nagy lendülettel megrázza a fejét, mosolyt ültet az arcára.

– Bocsánat. Nem vettelek észre, annyira elgondolkodtam. Most érkeztek?

Anyám bólint. Én is igenlően biccentek a fejemmel. Ő is bólogat.

– Olyanok vagyunk, mint azok a bólogató kutyák a kocsikban.

Rám bámulnak, valami furcsa, remegő feszültséggel, aztán egyetlen pillanattal később, nevetni kezdenek, hangosan, nagyon hangosan, túl hangosan, mind a ketten, anyám keze Ilonka néni vállán, Ilonka néni keze anyám kezén, és ragyogó, fehér fogakkal nevetnek, összekapaszkodva, a közös sorsban osztozó asszonyok mindent értő, mindent túlélő, égrengető kacagásával. ■ ■ ■

Marton-Ady Edina 1979-ben született Dunaújvárosban. A Zsigmond Király Főiskolán szabad bölcsész szakra járt. Turczy István írószemináriumán a Különjárat néven futó írócsoport alapító tagja volt. A Kodolányi János Egyetem szépirodai műhelyében prózaírással, dramaturgiával foglalkozott. A Péterfy Akadémia Mester és MesterPlusz kurzusának hallgatója volt. Publikált az Élet és Irodalomban, Kalligramban, Irodalmi Jelenben, valamint online irodalmi felületeken is olvashatóak munkái. Első regénye, a *Pubi* a Kalligram gondozásában jelenik meg 2022-ben.